

Program opracowania systemu wspierania osób niepełnosprawnych w powiecie.

W ostatnich latach w naszym kraju znacznie wzrosło zainteresowanie problematyką osób niepełnosprawnych. Podniosła się świadomość na temat ludzi sprawnych inaczej zarówno wśród najbliższych jak i w społeczeństwie. Środowisko osób niepełnosprawnych od wielu lat sukcesywnie walczy o przestrzeganie podstawowych praw osób niepełnosprawnych takich jak: prawo do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, swobodny dostęp do obiektów użyteczności publicznej, swobodne przemieszczanie się i komunikowanie, dostęp do informacji, a także pełne uczestnictwo w życiu publicznym.

Ostatnio w naszym kraju nastąpiły liczne zmiany, wynikłe z reformy administracyjnej kraju. Bardzo dużo spośród nich dotyczy także rozwiązań prawnych i instytucjonalnych odnoszących się do osób niepełnosprawnych.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych określa podstawową definicję osoby niepełnosprawnej. Jest więc nią osoba, której stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej oraz uzyskała orzeczenie o

- zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności lub
- całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów albo
- rodzaju i stopniu niepełnosprawności na podstawie odrębnych przepisów, jeżeli osoba ta nie ukończyła 16 roku życia.

Ustawa przewiduje trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany , lekki.

Działania podejmowane na rzecz rodzin, w których żyją osoby niepełnosprawne powinny być zróżnicowane. Inaczej bowiem kształtują się potrzeby samotnych osób niepełnosprawnych tworzących jednoosobowe gospodarstwa domowe niż potrzeby rodzin wieloosobowych opiekujących się niepełnosprawnym członkiem rodziny. Innych form wsparcia i pomocy oczekują rodzice wychowujący dzieci niepełnosprawne, innych zaś niepełnosprawni rodzice wychowujące dziecko zdrowe.

Potrzeba osoby niepełnosprawnej to taki stan, w którym bez pomocy osób drugich lub instytucji dochodzi do zaniżania funkcjonowania lub niemożności wykonywania ról społecznych. Potrzeby te ujawniają się w sferach:

- zdrowotnej - brak dostępu do świadczeń medyczo - rehabilitacyjnych, brak wczesnej właściwej diagnozy niepełnosprawności, a co za tym idzie, wczesnej interwencji,
- materialnej - utrudnione możliwości zarobkowania przez osoby niepełnosprawne i ich rodziny, zbyt wysokie koszty rehabilitacji,
- społecznej - izolacja osób niepełnosprawnych i ich rodzin, bariery komunikacyjne i architektoniczne,
- kulturalno - oświatowej - utrudniony dostęp do dóbr kultury i nauki,
- psychologicznej - poczucie niskiej wartości wynikające z niezaspokojenia potrzeb, braku akceptacji przez środowisko, braku poczucia bezpieczeństwa.

Znaczenie problemu rodzin z osobami niepełnosprawnymi jest tym większe, że liczba tych osób systematycznie wzrasta.

Adresatami programu osoby niepełnosprawne:

- a) samotne,
- b) mieszkające w rodzinie,
- c) małżeństwa osób niepełnosprawnych.

Cel główny: pomoc osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom.

Cele szczegółowe:

- 1) zmniejszenie izolacji osób niepełnosprawnych,
- 2) stworzenie warunków do samodzielnego życia w rodzinie i środowisku,
- 3) zapewnienie dostępu do rehabilitacji i rozwoju.

Zadania:

- 1) likwidacja barier architektonicznych i urbanistycznych,
- 2) wspieranie aktywnych form rehabilitacji
  - a) społecznej poprzez:
    - turnusy rehabilitacyjne,
    - środowiskowy dom samopomocy,
    - zespół aktywności społecznej,
  - b) zawodowej poprzez:
    - warsztaty terapii zajęciowej,
    - zespół aktywizacji zawodowej,
    - zakłady pracy chronionej.

- 3) pomoc w zaopatrzeniu w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- 4) opracowanie informatora o uprawnieniach i ulgach osób niepełnosprawnych,
- 5) badania jakościowe - pogłębianie diagnozy warunków życia i potrzeb osób niepełnosprawnych.

Efekty:

- 1) dostosowanie warunków mieszkaniowych do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- 2) rozszerzenie sieci i form usług specjalistycznych,
- 3) przeciwdziałanie osamotnieniu i izolacji społecznej osób niepełnosprawnych,
- 4) zapewnienie poczucia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego,
- 5) zwiększenie dostępu do różnych form rehabilitacji,
- 6) stworzenie otoczenia przyjaznego osobom o różnym charakterze niepełnosprawności.

Realizatorzy programu: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile, organizacje pozarządowe, ośrodki pomocy społecznej, PFRON, Powiatowy Zespół d/s Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Pile, Kościół.

Działania dorywcze i niespójne często są źródłem kolejnych stresów i porażek osoby niepełnosprawnej i jej rodziny, co w konsekwencji prowadzi do izolacji społecznej. Realizacja celów zawartych w programie pozwoli tego uniknąć.

Powodzenie tych działań zależy od oferowania szerokiej gamy usług specjalistycznych przy jednoczesnym dostosowaniu ich do konkretnych potrzeb. Należy stworzyć osobie niepełnosprawnej możliwość wyboru formy pomocy, a także czasu jej realizacji., co powinno doprowadzić do większego samodzielnego radzenia sobie z problemami życia codziennego i nie spowoduje uzależnienia od ustawicznej pomocy różnych instytucji.

Realizacja programu przewidziana jest na lata 2001 – 2010 i uzależniona będzie głównie od możliwości finansowych i kadrowych. Program ulegać będzie modyfikacji w zależności od wyników badań jakościowych, w wyniku których pogłębiona zostanie diagnoza warunków życia i potrzeb osób niepełnosprawnych.

Aktualnie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile realizuje niektóre zadania z przyjętego programu.

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO
POWIATU PILSKIEGO

**Program operacyjny 18: „Program opracowania systemu wspierania
osób niepełnosprawnych w powiecie”.**

Projekt	Zadanie	Wykonawca	Wymagane środki finansowe	Źródła finansowania	Uwagi
Pomoc osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom	Likwidacja barier architektonicznych i urbanistycznych	Zarząd Powiatu Zarządy gmin PCPR	Zostały podane we wstępnej aplikacji projektu (TOR)	PFRON Budżet powiatu, Budżety gmin	
	Wspieranie aktywnych form rehabilitacji : <u>społecznej</u> - turnusy rehabilitacyjne - środowiskowy dom samopomocy - zespół aktywności społecznej <u>zawodowej</u> - warsztaty terapii zajęciowej - zakład aktywizacji zawodowej - zakłady pracy chronionej -	Zarząd Powiatu, PCPR, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności		Budżet powiatu, Budżety gmin, PFRON, Budżet Wojewody	
	Pomoc w zaopatrzeniu w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	Zarząd Powiatu, PFRON		Środki z PFRON, Budżety gmin	
	Opracowanie informatora o uprawnieniach i ulgach osób niepełnosprawnych	PCPR, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności		Budżet powiatu	